

KAKO PODSTREŠJE POSTANE STANOVANJE

»Najprej štالca...«

Kako težko je danes priti do stanovanja, ve prav gotovo vsak med nami. Še posebej pa so s to težavo soočene mlade družine. Zato se vse več mladih ljudi odloča za prenovu starih podstreh. Čez sedem let »vse prav pride«, pravi rek, pa pogledimo, če res.

Bežigrajska Samoupravna stanovanjska skupnost je pred tremi leti našla v naši občini 64 takšnih podstrešij v družbeni lasti, ki bi jih bilo mogoče preurediti v tople domove. Med tem je komaj dvanajstim krajanom uspelo prepričati ostale stanovance v hišah za soglasje k takšnemu posegu. Cela kópica »negativnih« odgovorov hišnih svetov je zbrana na bežigrajški Samoupravni stanovanjski skupnosti. Koliko mogoče dovanj in prošnji morajo napisati nekateri! Neusmiljeni stanovalci pod praznimi podstrehi nam pa se odločno sklicujejo na 50. člen Zakona o stanovanjskem gospodarstvu, ki pravi, da ne sme nihče brez soglasja hišnega sveta preurejati skupnih delov in naprav v stanovanjski hiši ali jih nadomestiti z drugimi napravami. Hišni sveti vztrajajo pri svojem. Trdijo, da se bo s preureditvijo podstreh zmanjšala vrednost stanovanjske hiše, da se bodo poslabšali pogoji bivanja v njej ali da bo preureditev povzročila večje stroške vzdrževanja skupnih delov in naprav v hiši in podobno. Nekateri so tako trmasti, da ne priznajo, da bi preureditev podstrehe in vse,

kar sodi zraven – tudi prenova strehe in njena ponovna izolacija – koristila tudi njim in predvsem stavbi.

Le redkim, ki so brez svoje strehe nad glavo, je uspelo, da so dobili soglasje hišnega sveta za preurejanje podstrehe hiše v družbeni lasti. Takšno podstrehe potem odda Samoupravna stanovanjska skupnost – v prihodnje pa bo to v pristojnosti občin – prosilcu v najem. Dvajset let najemnik ne plačuje stanarine.

Po dvajsetih letih, ko se vložena sredstva amortizirajo, pa plačuje stanarino po takrat veljavnih predpisih. Hišnemu svetu plačuje najemnik ves čas le obratovalne stroške za novo pridobljeno površino. Za vsako večje spreminjanje potrebuje najemnik tudi gradbeno in lokacijsko dovoljenje. Preureditev starih podstrešij v dostojna stanovanja prinaša stavbam in stanovalcem več koristi kot škode. Škoda pravzaprav ni prava beseda, saj gre večinoma le za egoizem ljudi, ki so nekdo tudi sami dobili družbeno stanovanje.

Kako pa se preureditev stare podstrehe »izplača« bodočim stanovalcem? »Izplača se ravno ne«, nam je povedal MLADEN KAMENŠEK, enaintridesetletni programer v Geološkem zavodu, ki preureja podstrehe v Einspielerjevi ulici 14 za Bežigradom. Prav zdaj pridobiva vsa potrebna dovoljenja za to. »Nimam druge možnosti, zato sem ubral to pot do stano-

vanja, ki ni poceni. Poleg gradbenega in lokacijskega dovoljenja moram plačati tudi vse prispevke – celo za zaklonsišče, čeprav bom obnovil samo streho«, je pojasnil tovariš Kamenšek.

»V starih stavbah so ponavadi strehe premalo izolirane, imajo zelo nizek naklon, tako da je izkoriščenost podstrešja zelo majhna, obstoječa konstrukcija pa često težko prenese še dodatno obremenitev. Tudi sam bom moral celotno konstrukcijo predelati. Nosilnost najvišjega nadstropja bom povečal tako, da bom ploščo utrdil z betonom. Napravlil bom tudi popolnoma novo streho, ki bo »gobasta« z večjim, skoraj pokončnim naklonskim kotom ter z lomljenimi robovi in seve-

da brez zdajšnjih stebrov. Streho bom moral dodatno izolirati, vodo, elektriko in kanalizacijo pa bom brez težav »potegnili« kar iz spodnjega nadstropja. Zaenkrat bom preuredil le 73 kvadratnih metrov podstrehe, za kar bom porabil predvidoma 170 milijonov starih dinarjev – bančnega posojila, seveda. Preurejanje podstrešja je le izhod v silo, saj je dražje kot novogradnja«, je menil tovariš Kamenšek.

Že tri leta se ubada s svojim podstrešjem pa še najmanj toliko časa se bo ukvarjal z njim, da bo nared za vsetitev. Žene in družine še nima, saj je eden tistih, ki se za »kravčo« odloči nazadnje, ko je »štalca« zanj že postavljena.

VIDA PETROVIČIĆ

Kje bi šlo?

Po oceni Samoupravne stanovanjske skupnosti izpred treh let so za Bežigradom podstrehe, primerne za preureditev v stanovanja, na Brankovi, Ipavčevi, Peričevi, Ptujski, Marlboški, Topniški, Kržičevi, Endilharjevi in Belokranjski ulici, v ulici Luize Pesjakove, Majke Jugovića, Apihovi, Hranišniški, Jakšičevi, Lavričevi, Parmovi, Samovi, Titovi, Trstenjakovi, Črtomirovi, Hacquetovi, Vilharjevi in Herbersteinski ulici ter v Stožicah. Podrobnejše podatke hranijo na bežigrajški Samoupravni stanovanjski skupnosti.

Hišni sveti ne morejo z glavo skozi zid

Pred kratkim je začel veljati novi Zakon o stanovanjskih razmerjih, ki v 68. členu preprečuje hišnim svetom, da bi trdovratno vztrajali proti preureditvi podstrehe, če bi bilo to v korist stavbe.

68. člen, točka 3, pravi: »Imetniki stanovanjske pravice in lastniki stanovanja, kot posameznega dela stavbe se ne morejo upirati preureditvam podstrešnih, kletnih in drugih skupnih prostorov v stavbi, ki je v družbeni lastnici, če se z njimi znatno ne poslabšajo pogoji bivanja v stavbi. Imetniki stanovanjske pravice oziroma lastniki stanovanja kot posameznega dela stavbe lahko zahteva, naj redno sodišče v nepravdnem postopku izda sklep, s katerim ugotovi, da bi se s preureditvijo znatno poslabšali pogoji bivanja v hiši. S tem sklepom sodišče razveljavi soglasje hišnega sveta, če je bilo to že dano.« (Uradni list SRS, številka 35, 11. 10. 1982)

ZA PIONIRJE

Enoten program dela

Člani občinskega sveta Zveze pionirjev so se odločili, da bodo enotno organizirali vse akcije za pionirje v tem šolskem letu. Pobudo in enotni program so najbolj pozdravili učitelji na šolah, saj so se še pred nedavnim akcije vrstile neorganizirano in so pionirji zbirali recimo odpadni papir zdaj preko Rdečega križa, zdaj preko Zveze prijateljev mladine. Naloge so se podvajale, moten je bil tudi ves učnovzgojni proces, vsa ta neskladja pa so seveda najbolj boleče obvisela na plečih šolarjev.

Na svetu so se zato predstavniki bežigrajških občinskih družbenopolitičnih organizacij in nekaterih organizacij združenega dela odločili narediti konec tej neorganiziranosti. V tem šolskem letu bodo pri svetu Zveze pionirjev delovali odbor za ohranjanje in razvijanje tradicij NOB, aktiv mentorjev zgodovinarjev, odbor za bralno značko, komisija za usposabljanje pionirjev za SLO in DS, aktiv mentorjev pionirske organizacije, aktiv mentorjev šolskih glasil, šahovskih krožkov, klub pionirjev samoupraviteljev in komisija za varstvo okolja. Največjo pozornost so člani posvetili organiziranju enotne obrambne vzgoje na osnovnih šolah, ki naj poteka skozi vse šolsko leto in ne le ob koncu leta z obrambnim usposabljanjem na Korantu. To šolsko leto ne bo več prihajalo do zapletov, zaradi ugotavljanja odgovornosti za obrambno usposabljanje pionirjev za splošno ljudski odpor in družbeno samozaščito, saj je tokrat komisija zelo premišljena in skrbno sestavljena, njeni člani pa so obljubili tesno sodelovanje. Predavanja, ki jih pripravljajo občinski štab za teritorialno obrambo pa že zdaj uspešno tečejo.

Na sestanku so člani sveta med drugim obravnavali tudi program naslednjih trinajstih Jugoslovanskih pionirskih iger, ki bodo v naslednjih dveh letih spet potekale pod geslom »Rastemo pod Titovo zastavo«. Pionirji pa so na pionirskih delovnih akcijah predlagali še vzpodbudno geslo: »Pionirji veselo na delo!». Člani sveta so obravnavali tudi predloge za podelitev diplom in priznanj najboljšim, ki so sodelovali v Jugoslovanskih pionirskih igrah v minulih dveh letih.

V. P.

Nagrade

Ob zaključku Jugoslovanskih pionirskih iger, ki so trajale v letih 1980 do 1982, so prejeli diplome naslednji bežigrajški pionirski odredi: Janko Bizjak, Center za rehabilitacijo sluha in govora in Boris Kidrič. Ostali pionirski odredi so prejeli priznanja.

ČRTA POD LETOVANJE

S srcem pri delu z otroki

Letos je v počitniških bazah v Kranjski gori, na Vranskem, Gorjah in na Blokah ter v Umagu in Savudriji zimovalo oziroma letovalo 465 otrok iz vrtec in krajevni skupnosti ter 1011 učencev iz osnovnih šol. Od skupnega števila 1476 je regres prejelo 262 otrok. Šole v naravi se je udeležilo 200 učencev iz šol Vita Kraigherja in Maksa Pečarja. Na zdravljenje v Kraljevicu in na Debelem rtiču pa je bilo 90 bežigrajških otrok, za katere pa letos ni sklepala pogodb občinska Zveza prijateljev mladine in je celokupne stroške kriła bežigrajska zdravstvena skupnost.

Z otroki v zimskih in poletnih počitniških bazah je delalo 110 vzgojiteljev, 10 pedagoških vodij, 9 zdravstvenih delavcev, 13 športnih referentov in 6 tehničnega osebja.

Kako je potekalo delo z otroki so spregovorili na srečanju vzgojiteljev, ki ga je, kot vsako leto, tudi letos priredila občinska Zveza prijateljev mladine oziroma njen Klub vzgojiteljev. Srečanje je bilo v domu občinskega Rdečega križa na Vranskem 6. novembra. Vodil ga je predsednik občinske konference SZDL in predsednik komisije za letovanje pri ZPM Alojz Strmole.

More se reči, da je bilo delo z otroki na letošnjih zimovanjih in letovanjih na vsebinsko lepi ravni. To so dala vedeti poročila pedagoških vodij, dnevniki posameznih vzgojiteljev, ki jih je zbrala predsednica kluba vzgojiteljev Majda Šubelj. Vsebinska plat dejavnosti pa je bila poudarjena tudi v razpravi, kar je dalo srečanju novo kvaliteto.

Da so že vnaprej pripravljene okvirni programi za celotno dejavnost osnova za uspešno delo z otroki, so se zavedali skoraj vsi vzgojitelji. S prislujhom do napotili, ki so jih slišali na seminarjih in z načrtovalnimi programi so šli v baze dobro pripravljeni. Skrbeli so, da je bilo delo in življenje pestro, kar je močno vplivalo na dobro počutje otrok.

Bilo je tudi nekaj odstopanj, na katere so na srečanju brez pridržkov opozorili. V dobro otrok so kritizirali nekatere kolegice, ki kljub že vnaprej pripravljenemu programu, niso opravljale svojega dela tako kot bi ga morale. Ob tem je bila umestna tudi zahteva, da je treba v prihodnje, še predvsem za delo s predšolskimi otroki, izbrati zanesljive in strokovno bolj izvežbane kadre.

Zaradi takih (redkih) primerov je sicer prišlo do nesoglasij v prizadetih vzgojiteljskih kolektivih, vendar pa tega otroci niso čutili.

Taka, nezaželena pojava, pa so zasenčile pohvale (zaslužene). Dele žni so jih bili posamezniki in tudi skupine vzgojiteljev, o katerih je bilo rečeno, da so bili na zavidljivo ravni in res profesionalci z dušo in srcem pri delu z otroki. Pohvaljeno je bilo tudi tehnično osebje iz Umaga in iz Kranjske gore, kjer so zimovali predšolski otroci. Izrazi hvaležnosti in pohval so bili izrečeni zlasti tovarišu Slavčuku, ekonomu v tej zimski bazi, ki je nesebično in požrtvovalno pomagal vzgojiteljem ob vsakem času, tudi ponoči, ko je bilo to potrebno.

EDA KOMAVLI

TEKMOVANJE

Mladost v besedi, pesmi in spretnosti

25. novembra bo v vojašnici Ljuba Serčerja občinsko tekmovanje Mladost v pesmi, besedi in spretnosti. Pomerile se bodo tri ekipe bežigrajških mladincev iz osnovnih organizacij v Elm, Domu učencev Splošnega gradbenega podjetja Grosuplje in s Srednje šole tehničnih strok in osebnih storitev z dvema ekipama vajakov iz vojašnice in eno ekipo dijakov Splošne srednje vojaške šole Franc Rozman Stane.

Svojo spretnost bodo mladi dokazali v poznavanju Kardeljevega dela: Socializem in vojna. Zmagovalci z občinskega tekmovanja se bodo pomerili 10. decembra na regijskem tekmovanju, ki bo prav tako v vojašnici Ljuba Serčerja, do konca leta pa še na republiškem tekmovanju, ki ga organizirata republiška konferenca mladine in komanda ljubljanskega armadnega območja. Na občinskem tekmovanju bodo v pestrem kulturnem sporedu sodelovali tudi Kulturno društvo Šentjakob, Folklorni ansambel Tine Rožanc in ansambel vojašnice Ljubo Serčer.

V. Z.

GEOLOŠKI ZAVOD

Poglobljeno sodelovanje s Čehoslovaki

V okviru sodelovanja z državami SEV na področju geologije so vsako leto bilateralna zasedanja med SFRJ in posameznimi državami SEV.

Letošnje bilateralno meddržavno zasedanje jugoslovansko-čehoslovanske delegacije je potekalo od 18. do 20. novembra v Geološkem zavodu Ljubljana. Predsednik jugoslovanske delegacije dipl. inž. Peter Grašek in inž. Jan Kurán, predsednik čehoslovanske delegacije, sta podpisala protokol, v katerem so določena področja raziskovanja za prihodnje leto. V protokolu so določene geološke raziskovalne teme, ki jih bodo obravnavali geološki strokovnjaki Jugoslavije in ČSSR v letu 1983 obeh državah v okviru brezdevisne medsebojne izmenjave strokovnjakov. V ČSSR bodo z devetimi aktualnimi temami s področja geoloških raziskav energetskih mineralnih surovin sodelovali strokovnjaki Geološkega zavoda Ljubljana, ki bo v letu 1983 sprejel štiri čehoslovanske strokovnjake in obravnavo njihovih tem.

H. Š.

ŠOLARKE O SVETOVNEM DNEVU VARČEVANJA

Plodovi blagostanja rastejo iz semena varčevanja

Skoraj na vseh šolah že delujejo pionirske hranilnice. Pridno varčujejo predvsem pionirji v nižjih razredih. Varčevanje je treba spodbuditi že od majhnega. V šoli varčujemo za izlete in ekskurzije, tudi za šolske knjige in učbenike. Doma varčujemo še z vodo, elektriko in denarjem. Varčujemo zmerom takrat, ko želimo imeti nekaj novega. Srečni smo, ko se nam uresniči želja samo zato, ker smo prihranili toliko denarja.

KAROLINA ŠIMONIĆ, 4. a

V naši domovini varčujemo skoraj vsi, vsak po svojih zmogljivostih. S pomočjo varčevanja si izboljšujemo življenjske pogoje. Marsikdo si je tako kupil stanovanje, avto, pohištvo, televizor itd. Jaz varčujem že od malega. Kadar dobim denar, ga shranim.

Od privarčevanega denarja sem si kupila papigo, drsalko in kolo.

MATEJA NOVAK, 4. a

Vsako varčuje po svojih zmogljivostih in z določenim namenom. Veliko ljudi je le na ta način lahko prišlo do stanovanja, hiše ali avtomobila. Saj tako velike vsote ni možno dobiti naenkrat, možno jo je zbrati le z vztrajnim varčevanjem in odrekanjem.

Toda ljudje ne varčujemo samo z vlaganjem denarja v banko, ampak tudi z manjšo porabo električne energije, bencina in s skromnejšim načinom življenja.

ILONA KONČAN, 4. a

Vsi moramo varčevati. Otroci varčujemo tako, da zbiramo denar, ki ga dobimo od sorodnikov, staršev in prijateljev. Varčuje pa se lahko tudi drugače. Imamo zbiralne akcije in zbiramo star papir. Tako varčujemo z gozdovi in jih ni potrebno sekati za pridobivanje celuloze. Varčujemo tudi pri hrani. Vzamemo samo toliko hrane, kolikor jo lahko pojemo. Posebno pri kruhu ljudje ne varčujejo, saj ga velikokrat vidim v kontejnerjih za smeti. Varčevati moramo tudi z elektriko. Paziti moramo, da luči niso po nepotrebnem prižgane.

SPELA KUŽNIK, 4. a

Pisma bralcev pošiljajte na naslov:

**»Zbor občanov«
Linhartova 13
61000 Ljubljana**

Kaj imajo v jami?

Bežigrajanom je na voljo precej artiklov v Astrinih tehničnih trgovinah Bežigrad 11, marsičesa pa tudi tam nimajo

Jama ob ulici Bežigrad je bila nekdanj pred desetletji velika avtomobilska delavnica s kovačnico in vsem potrebnim zdaj pa je že nekaj časa tehnična trgovina Astrine delovne organizacije Maloprodaja. Poleg tega pa se za Bežigradom 11 nahaja tudi diskontna prodaja živil.

V diskontu pa zaradi omejitve ne smejo več prodajati: olja, sladkorja, limon, masla, kave, pralnega praška. Kajti prodaja teh artiklov je omejena in marsikaj redko dobimo v prodaji na drobno kaj šele, da bi v tej situaciji prodajali na debelo.

Sicer pa imajo stalno veliko izbiro čokolade in papirnatih toaletnih izdelkov, kar sicer tudi ni vedno na policah. Od nekdanjega sodelovanja s PKB (Poljoprivredni kombinat Beograd) spominja le še nekaj hladnilnih vitrin in omar. PKB je

kmalu po slovesni otvoritvi pokazal, da obljube ne doživijo vedno svoje uresničitve. Tako zdaj ni več sledu o suhomesnatih izdelkih, zelenjavi, vinih, silvah, rižu in sirihi, ki jih je prvih nekaj mesecev še pošiljal. V Astrinih diskontu pa so uspeli tudi to nadomestiti. V letošnjih devetih mesecih so imeli pozitivne rezultate.

Žal pa tehnične trgovine v jami niso tako založene kot bi mogli pričakovati. Na oddelku tehnične gume in plastičnih mas lahko ponudimo nekaj PVC trdih profilov, azbestno in grafitno vrvice, nekaj gumijevih cevi za varjenje, več vrst trdih PVC cevi, cevi za odvod zraka iz plastike in aluminija (za kuhinjske nape), nekaj moltopredna za tapciranje in cevi za pretok različnih tekočin iz mehke-

ga PVC-a, ki so jih v zadnjem času sila veliko prodali za pretakanje bencina in tudi vina. Pač pa že dalj časa ni mogoče dobiti klinastih jermenov, različnih gumijevih cevi za avtomobile, celuloidnih in poliesterskih plošč, plute, pleksi stekla, različnih gumijevih profilov, skaya itd.

Na oddelku instalacij so nekoliko bolj založeni, vseeno pa še vedno ne morejo zagotoviti oskrbo: s pocinkanimi cevmi in črnimi cevmi za hišne vodovode do ene cole, belih VC školjk in etažnih EMO peči na trda goriva. Ostalo za hišne instalacije imajo. Večkrat dobe tudi radiotarje Jugoterm. Peči Sigma in Stadler so stalno v zalogi. Zdjaj so tudi Tikijevi bojlerji za 5, 8, 10, 30, 50 in 80 litrov. Izolacijske cevi plamaflex in plošče, armature Unitas in Armal, svinčene cevi in različna sanitarna keramika v barvah pa letos skorajda ni zmanjkala.

Oddelek pohištva pa pologoma umira in nadomeščajo izpad s prodajo cevi za hišno, ulično in kabelsko kanalizacijo iz trdega PVC-a. Tudi cevi za vodovode do hiše iz polietilena imajo in seveda tudi za drena-

žo. Praktično je zdaj pohištvo skorajda samo za gotovino saj je polog 60-odstotni, obresti pa 18%.

Na oddelku talnih oblog pa kupci tudi sedaj ne bodo našli štrimeretski topli pod kakor tudi ne željenih iglanih oblog. Lepil tudi največkrat ni. Zdjaj so dobili uvožen topli pod, podolpil pa so letos skorajda vseskozi imeli. Tudi keramike je zdaj dovolj in izbira je pestra.

Nekdanji Mlinar z ulice Moše Pijade domuje zdaj tudi v jami. Oddelkovodja Matija Goričanec pravi, da minarska oprema ne gre več toliko v promet in morali so dopolniti program z izdelki plastične galanterije in higiensko tehnične zaščite (HTZ). Imajo vse vrste mrež za različne namene (tudi proti komarjem), različna kolesa za delovne stroje in vozila, transportne vozilčke, tehnični tekstil, filc, stiropor, pogonska jermena, betonske mešalce in razne kovinske plošče za zaščito delovnih strojev.

Torej, če vas pot zanese v jama za Bežigrad 11 potem vsaj nekoliko veste kaj imajo in česa ta hip tudi tam ne morete kupiti.

B. POGAČNIK